

**DLACZEGO DRZEWA
ZRZUCAJĄ LIŚCIE?
REDAGOWANIE OPISU LIŚCIA**

**RENATA
PASYMOWSKA**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program edukacji wczesnoszkolnej w szkole podstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty.

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Agnieszka Karczewska-Gzik
Recenzja merytoryczna – mgr Maria Ferenc
mgr Jadwiga Iwanowska
Agnieszka Ratajczak-Mucharska
mgr Urszula Borowska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Czas trwania zajęć:

2 godz. lekcyjne.

Temat:

Dlaczego drzewa zrzucają liście? Redagowanie opisu liścia.

Cele główne:

- uświadomienie uczniom cyklu rozwojowego liścia w nawiązaniu do życia człowieka,
- wdrażanie dzieci do rozpoznawania gatunków drzew po kształtach liści,
- wielozmysłowe poznanie liści,
- kształcenie umiejętności tworzenia opisu wybranego liścia zgodnie z planem,
- rozwijanie kreatywności – wykonanie obrazów z liści,
- stymulowanie funkcji językowej i bogacenie słownictwa,
- wyzwalanie potencjalnych możliwości tkwiących w dzieciach.

Cele operacyjne – uczeń:

- rozpozna gatunki drzew po kształtach liści, omówi etapy rozwoju drzewa na podstawie opowieści o liściu Jasiu, przedstawi elementy budowy liścia, opíše liść według planu, skorzysta ze słownictwa pomocniczego, wysłucha ze zrozumieniem, przeanalizuje treść lektury, udzieli pomocy koleżeńskiej lub z niej skorzysta, skupi się na zadaniu i doprowadzi je do końca, zaobserwuje liście w ich naturalnym środowisku, będzie współdziałać z partnerem.

Metody:

twórczego rozwiązywania problemów, eksploracja naturalnego środowiska, waloryzacyjne, scenki rodzajowe, pracy we współpracy, wizualizacja, praca z planem.

Formy pracy:

wycieczka do parku, zbiorowa, w parach, w grupie, indywidualna.

Środki dydaktyczne:

książka *Jesień liścia Jasia* Leo F. Buscagli, zdjęcia drzew w różnych porach roku, film *Wędrówka słońca w ciągu roku* (<https://www.youtube.com/watch?v=aEdwi7jDqOY>), zebrane liście, wikol.

Przebieg zajęć:

1. **Zapoznanie z tematem i celami zajęć, określenie NaCoBeZU** – rozpoznawanie obrazu liści w różnych porach roku, przedstawienie budowy liścia i opis jego wyglądu, tworzenie kompozycji z wykorzystaniem liści.
2. **Zapoznanie z książką *Jesień liścia Jasia*** Leo F. Buscagli. Stosowanie zatrzymań i prezentacja obrazów liści w różnych porach roku. Omówienie zdarzeń. Przedstawienie rozmów liści w czasie różnych pór roku – scenki rodzajowe.

3. Próba uświadomienia uczniom przyczyny utraty liści przez drzewa.

Analiza informacji:

- aspekt nasłonecznienia i obniżenia temperatury – prezentacja filmu *Wędrówka słońca w ciągu roku*,
- aspekt stanu przetrwania mrozów – przygotowanie się drzewa do zimy, wycofanie pokarmu do części zdrewniałych.

4. **Spacer w parku połączony z eksploracją.** Uczniowie oglądają, dotykają i zbierają liście, porównują zeschnięte z zielonymi, segregują je według kształtu. Przyporządkowują kształty liści drzewom.

5. **Analiza materiału przyrodniczego w klasie.** Uczniowie obserwują liście i podają ich cechy wspólne i różniące.

6. **Badanie budowy liści.** Wyodrębnienie ogonka, nerwów i blaszki. Uczniowie dotykają i oglądają poszczególne elementy.

7. **Praca w grupach.** Analiza budowy liści: wyciąganie wniosków na temat kształtów blaszek (sercowatego, dłoniastego, owalnego, podłużnego), unerwienia (widocznego, niewidocznego, mało widocznego), brzegów (ząbkowanych, piłkowanych, pokarbowanych), ogonka (cienkiego, mocnego, długiego, grubego), blaszki (matowej, pomarszczonej, błyszczącej), kolorów (zielonożółtego, czerwonozielonego). Dzielenie się wrażeniami.

8. **Przygotowanie do opisu.** Tworzenie planu opisu liścia: pochodzenie, wielkość, kształt, ogonek, brzegi, blaszka, unerwienie, kolory, wrażenia. Omówienie elementów. Zebranie słownictwa. Rozmowa z **Wyrazem** o ubarwianiu opisu. Wskazanie roli przymiotnika w obrazowaniu słowami.

9. **Samodzielna praca redakcyjna. Komunikowanie się w j. polskim.**

10. Uczniowie wybierają liść, który im się najbardziej podoba, i tworzą jego opis według omówionego planu, wykorzystując zgromadzone słownictwo i słownik ortograficzny.

11. **Czytanie stworzonych opisów.** Motywująca ocena koleżeńska wyrażona pozytywnym komentarzem. Merytoryczna ocena nauczyciela uwzględniająca możliwości i ograniczenia uczniów.

12. **Praca w parach. Kreatywne rozwiązywanie problemów.** Tworzenie obrazów z liści. Uczniowie nacinają je, komponują z nich nowe kształty i przyklejają wikolem do kartki.

13. **Prezentacje obrazów.** Poznanie opinii rówieśników. Stworzenie jesiennego wernisażu.

14. **Podsumowanie zajęć.** Rozmowa na temat rytmu w przyrodzie.

Komentarz metodyczny

Wielozmysłowe poznanie, doświadczenie osobiste, empatia, emocje – wszystko to napędza procesy motywacyjne uczniów ze SPE.